

Valtion nuorisoneuvoston arviointien suositussyhteenvedo

Valtion
nuorisoneuvosto

Valtion nuorisoneuvosto on julkaissut kauden 2015-2019 aikana yhteensä kolme erillistä selvitystä, joissa arvioidaan valtionhallinnon toimenpiteiden nuorisopoliittisia vaikutuksia. Tässä suositussyhteenvedossa on tiivistetty raporttien toimenpidesuosituksia ja tarkasteltu niitä erityisesti toisiaan yhdistävien tekijöiden osalta. Keskeistä suositusten mukaan on saada toiminnan vaikutuksia paremmin esiin, parantaa avustusprosesseja sekä tiivistää poikkihallinnollista yhteistyötä paremman nuorisopolitiikan edistämiseksi. Valtakunnalliseen nuorisotyön- ja politiikan ohjelmaan (VANUPO) 2017-2019 liittyvät suositukset julkistetaan VANUPO-arvioinnin julkistamisen yhteydessä alkukesästä 2019. Arvioinnit muodostavat yhdessä valtion nuorisoneuvoston nuorisopoliittisen arvioinnin kokonaisuuden.

Tässä yhteenvedossa käsitellyt arvioinnit ovat:

- *Nuorisokeskustoiminnan arviointi* (Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, 2019)
- *Valtionavustusprosessin arviointi – kohteena opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisovastuualue* (Valtion nuorisoneuvosto, Arviointi- ja avustustoimikunta, 2019)
- *Selvitys valtionhallinnon toimenpiteistä lasten ja nuorten harrastustoiminnan edistämiseksi* (Valtion nuorisoneuvosto, Valtion liikuntaneuvosto, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA, 2018)

Vaikutukset esiin

Jokaisessa arvioinnissa nousi esiin vaikutuksien mittaamiseen, seurantaan ja esiin tuomiseen liittyvät kehityskohdat. Harrastamisen yhteydessä nostettiin esille seuranta- ja arviointijärjestelmän tarve päämäärien edistämiseksi. Vaikutuksen arviointi nostettiin keskeiseksi suositukseksi myös avustusprosessin arvioinnissa, jossa korostetaan avustuksien hakemusten ja selvitysten raportoinnilla tehtävää pitkäjänteistä vaikutusten seurantaan. Nuorisokeskustoiminnan arvioinnissa todetaan toiminnan olevan nuorisotyöllisesti vaikuttavaa, mutta nuorisokeskusten kykyä tuoda vaikutuksia esiin tulisi parantaa. Nuorisokeskustoiminnan arvioinnissa ollaankin hyvin lähellä vaikuttavuuden peruskysymystä siitä, miten käytännössä nuorisotyön vaikutusten esiin tuomista pitäisi kehittää.

Ei ole kyse siitä, etteikö tuettu toiminta olisi vaikuttavaa, vaan siitä, miten vaikutukset voidaan osoittaa. Valtion nuorisoneuvoston selvityksissä nousee kautta linjan esiin keskeiseksi kysymykseksi tuoda esiin toiminnan vaikuttavuuden mittaaminen ja esiin tuonti. Vaikuttavuuden esiin tuomiseksi tarvitaan parempia työkaluja siihen, miten eri toimijat pystyvät perustelemaan toimintansa tarpeen, kohteen, ratkaisumallit ja toiminnan tulokset.

Avustuksien kehittäminen

Vaikuttavuuden esiintuonti kytkeytyy vahvasti avustamiseen. Avustamista tulee kehittää sekä valtionhallinnon että avustusten saajien näkökulmasta toimivammaksi kokonaisuudeksi. Avustusprosessiin tulee selvemmin kytkeä vaikuttavuuden arvioinnin käytännöt kehittämällä haku- ja selvitysprosessia niin, että sekä avustuksen myöntäjälle, että hakijalle on selvää mitä avustuksilla halutaan saada aikaan ja kuinka halutut vaikutukset raportoidaan. Nuorisosalalla avustuksien vaikuttavuuden ja tietoperusteisuuden edistäminen on nostettu tavoitteeksi viime aikoina mm. Opetus- ja kulttuuriministeriön harrastamisen strategiassa (2019). Vaikuttavuutta voidaan edistää strategisesti myös yhdistämällä erityisavustuksia mahdollistamaan suurempia yhteishankkeita.

Avustusten saajien näkökulmasta olennaista on saada helposti tietoa eri avustuksista sekä niihin liittyvistä ohjeistuksista ja käytännöistä. Tällöin avainasemassa on Opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä ja kommunikaatio hakijoiden kanssa. Avustusten tarkastelun tulee olla avointa ja tiedon saaminen siitä, mihin avustuksia myönnetään ja mitä julkisella rahoituksella pyritään saamaan aikaan, tulee olla helppoa. Selvityksissä nostetaan ratkaisuna esiin valtionavustusten digitalisoinnin (ns. DIVA-hankkeen) potentiaali avustuksien kehittämiseen halutulla lailla.

Yhteistyö tuottaa eniten tuloksia

Oli kyseessä harrastustoiminnan edistäminen valtionhallinnossa, avustusprosessien toimivuus tai nuorisokeskusten nuorisotyö, nousee yhteistyön kehittäminen keskeiseksi näkökulmaksi arviointien suosituksissa. Nuorisotyölle ja –politiikalle ominainen poikkihallinnollisuus vaatii erityistä huomiota eri hallinnonalojen sujuvalle yhteiselle toiminnalle, joten yhteistyön esille nostaminen selvityksissä on perustelua, vaikka havainto ei olekaan uusi. Arviointien johtopäätöksien mukaan yhteistyötä tietysti tapahtuu, mutta sen syventäminen ja haasteiden yhteinen ratkominen vaativat jatkossakin erityishuomiota ja toimenpiteitä. Esimerkkeinä harrastustoiminnassa tämä vaatii selkeiden yhteisten valtioneuvostotasoisien tavoitteiden asettamista harrastamisen edistämiseksi, avustustoiminnassa yhteisen sähköisen järjestelmän käyttöönottoa ja toimijoiden yhteishankkeiden edistämistä erityisavustuksin sekä nuorisokeskustoiminnassa nuorisokeskusten näkyvyyden parantamista laadukkaan nuorisotyön järjestäjinä ja yhteistyökumppanina.

Kaikki arvioinnit ja niiden yksityiskohtaisemmat suositukset ovat luettavissa kokonaisuudessaan verkkosivuillamme: tietoanuorista.fi/julkaisut/arvioinnit-valtionhallinnon-toimenpiteista/

Instagram, Twitter: @tietoanuorista

Facebook: Valtion nuorisoneuvosto